

ЛУГОВА НАТАЛІЯ МИКОЛАЇВНА

(Теребовлянський коледж культури і мистецтв)

Лугова Наталія Миколаївна. Народилася 03.11.1952 р. у с. Ріпинці Буцацького району Тернопільської області.

Освіта вища. Спеціальність за дипломом: клубний працівник вищої кваліфікації, керівник самодіяльного театрального колективу. Викладає навчальні дисципліни: «Сценічна мова», «Звукове і музичне оформлення масових заходів».

Викладач, відмінник освіти України, викладач вищої категорії, методист, завідувачка спеціалізацією «Видовищно-театралізовані заходи» ТККіМ.

Публікації:

1. Лугова Н.М. Це для нас посміхається сонечко: [сценарій] / Н.М. Лугова // Юні екологи. – Тернопіль; Харків, 2010. – С.58-74.
2. Лугова Н.М. Хотіла б я піснею стати: [сценарій] / Н.М. Лугова // Лесиними стежками. – Тернопіль; Харків, 2009. – С.67-76.
3. Лугова Н.М. День святого Миколая: [сценарій] / Н.М. Лугова // Отче Миколаю, прийди до нас із раю: зб. матеріалів для проведення свята Миколая. – Тернопіль; Харків, 2009. – С.10-12.
4. Лугова Н.М. Слово про вчителя / Лугова Н.М. // Педагогічна майстерність: проблеми, реалії та перспективи: матеріали міжвузівських пед. читань: Теребовля, 15-17 січ. 2008 р. – Київ–Теребовля, 2008. – С.92-95.
5. Лугова Н.М. Цвіте наша доля калиною в лузі / Н.М. Лугова // Під прапором рідним вставай, Україно! – Тернопіль; Харків, 2009. – С.64-75.
6. Лугова Н.М. Величаймо отця Миколая; Іде щедрий Миколай, Свято Миколая / Н.М. Лугова // – Тернопіль, 2001. – С.89-92, 99-105.
7. Лугова Н.М. Сценарій Нового року: для молодших класів; Агітбригада «Вимітайлик» / Н.М. Лугова // Шкільні свята та розваги: на допомогу пед. працівникам загальноосвіт. та позашк. закладів освіти: ч.3. – Тернопіль, 1999. – С.113-121, С.122-126.
8. Лугова Н.М. Цвіте наша доля калиною в лузі: літ.-музичне свято / Н.М. Лугова // Україно, соборна державо, сонцесяйна колиско моя! – Тернопіль; Харків, 2009. – С.137-146.
9. Лугова Н.М. Криза людського духу і природи: [сценарій] / Н.М. Лугова // Еколого-натуралістична творчість: наук. – метод. вісн.: №2. – Київ, 2001. – С.138-143.
10. Життя вирוע: п'єси / пер. Н. Лугової. – Тернопіль: Обл. наук. метод. центр нар. творчості, 2014. – 82 с.
11. Лугова Н.М. П.П.Ткачук – режисер-педагог: доповідь на Х Міжнар. заочній наук.- практич. конф. Культурно-мистецькі обрії, 2017 / Н.М. Лугова // Культурно-мистецьке середовище: творчість та технології. – Київ, 2017. – С.96-98.
12. Лугова Н.М. У сьйві Шевченкового слова / Н.М. Лугова // Вільне життя. – 2017. – 21 квіт.
13. Лугова Н.М. «Полюбіть серцем Україну»: [сценарій] / Н.М. Лугова; Тернопільський обласний методичний центр народної творчості // 2016. – С.2-23.

Наталія ЛУГОВА (м. Теребовля)

МУЗИКА І ХУДОЖНЄ СЛОВО

В мистецтві читця на естраді питанню зв'язку музики і слова завжди приділяється належна увага.

Музика стала невід'ємною частиною багатьох видів синтетичних мистецтв: театру, кіно, телебачення, естради, театралізованих заходів.

Функції музики і їх зв'язок з художнім словом є засобами збагачення, сприйняття поетичного твору, які розширюють його зміст, створюють атмосферу взаємодії читця і слухача.

Завдяки своїм виражальним можливостям, музика здатна охарактеризувати героя твору, конкретизувати його найбільші характерні особливості, розкрити його почуття, настрої, переживання, думки, нав'яти спогади і роздуми.

Музика здатна змалювати картини і явища природи, емоційно передати батальні сцени, змалювати місце і час дії, сприяє розширенню кругозору читця, розвиває його музичний слух, прищеплює любов до музики і сприяє більшому її розумінню. Звичайно, це не всі вище перелічені

функції музики, але основним на що слід звертати увагу читцю, це те, що музика, чи шуми, які він використовує для тонального образу твору, не повинні існувати самі по собі, а в загальному контексті твору, у взаємодії з іншими компонентами мистецтва естради.

Музика повинна розвивати дію, допомагати читцю знайти вірний ритм при виконанні твору.

Треба звернути увагу на ще одну, на мою думку, функцію музики – організацію уваги читця та розвиток його музичної пам'яті. Це важливо для роботи з читцями, у яких є фізіологічні вади – заїкання.

Великий досвід роботи викладача з такими студентами став базою для написання цієї статті.

Відбувається це наступним чином. Виконавець зосереджує свою увагу на фразі певної мелодії і старається вимовити текст твору саме під час її звучання.

Викладач свідомо використовує різні музичні мелодії і читець мимоволі переключає свою увагу з однієї на іншу.

Таким чином, не зважаючи до однієї і тієї ж мелодії, старається вчасно прочитати текст і перейти до наступної.

Разом з тим, музика допомагає йому увійти у відповідну атмосферу події, змальовану автором і мимоволі налаштовує себе на відповідний емоційний стан, який переживає в даний момент герой твору.

Інтенацією, силою голосу, темпоритмом, тембром і багаторазовим повторенням тексту виконавець відтворює той чи інший епізод автоматично і в результаті забуває про свою ваду.

Основна мета статті – поділитись практичним досвідом, як можна читати поему Т.Г. Шевченка «Невольник» на фоні музичного супроводу бандури.

Мелодією на відому українську народну пісню «Думи мої, думи мої» на слова Т. Г. Шевченка звучить вступ до поеми.

Мелодія пісні налаштовує слухача на сприйняття твору Кобзаря у художньому виконанні.

Від слів поеми: «Якби мені лиха та лиха,

Якби мені свекрівонька тиха...» і до слів «... аж у боки взявся» звучить українська народна пісня в обр. М. Лобка «Кину кужіль на полицю».

Вузлові моменти сюжетної лінії поеми, взаємовідносини основних персонажів, характер музичного оформлення направлений на розкриття особистої драми героїв. Ліричні сцени, що складають окремі епізоди створюють вирішальний вплив на весь хід музично-сценічного розвитку твору. Його герої наділені рисами характеру простих людей, яким притаманні – скромність, почуття любові, гумору, народної пісні і танцю. Національний музичний колорит відчувається і у поезії Т.Г. Шевченка, і в мелодіях бандури, що супроводжує виступ артиста-читця.

В українських мелодіях, які виконуються під час читання поеми, найбільш дієво передаються тонкі людські переживання, де музика допомагає читцю передати їх у повній мірі.

Простих людей сам поет змальовує у зв'язку з характерним для українського народу фольклорним колоритом – піснею і підтанцівкою.

Наступний уривок поеми виконується під супровід мелодії української народної пісні в обробці М. Лисенка у перекладі А. Бобиря «Ой, глибокий колодязю». Від слів: «Сідай лишень» і до слів «Як ти скажеш?» звучить мелодія вступу до пісні, яка навіює спогади батька, що сумує за молодістю.

Мелодія української народної пісні «Їхав козак за Дунай» в обробці В. Іщенка, в аранжуванні О. Товпенка звучить після слів: «Іди ти в Січ» і до слів: «... Та й гайда в дорогу». Ритм мелодії ніби відтворює маршовий кінний похід. Бринить нотка козацької звитяги, за якою сумує бувалий у походах старий козак.

Наступний уривок з поеми читаємо під супровід мелодії теми з української народної пісні в обробці С. Баштана «Йшли корови із діброви».

«... Степаночку, голубчику! Чого се ти плачеш?» – до слів: «... їй-богу, заплачу».

Музика емоційно підсилює душевний стан молодих людей, їх переживання та ніжні почуття. Вона допомагає читцю передати їх більш глибоко, самому проїнятися ніжністю до героїв твору.

Мелодія української народної пісні в обробці М. Лисенка у перекладі А. Бобиря «Ой, глибокий колодязю» знову звучить від слів:

«... Нехай тебе Бог заступить!»

- Як за селом стали,

- Сказав батько, та всі трое

- Разом заридали» і до слів: «... Та й пішла додому».

- Колоритно і яскраво змальовано епізод бою козаків з турками.

- Вступ мелодії української народної пісні «Ой, глибокий колодязю» звучить у «Думі» від слів: «... У неділю вранці-рано, синє море грало» і до слів: «В синій хвилі потопає, пропадає». Він підкреслюється не лише темпом, але, головне характером музичного твору, насиченими пасажами, що підсилюються враженнями трагізму.

- Тремоло мелодії української народної пісні «Йшли корови із діброви» в обробці С. Баштана підсилює нам відчуття ностальгії за рідною Україною, батьком, коханою. Ридаючи, герой розриває кайдани і утікає на волю. Мелодія обривається на словах: «... Утікає на вольную волю».

Звучання мелодії пісні підсилює нам розуміння переживань героя, які призводять його до рішучих дій.

Потяг до рідної Батьківщини – перемагає кайдани.

Література

1. Бахмет І.М. Музичне оформлення клубних заходів : метод. вказівки / І.М. Бахмет. – М., 1982.
2. Власов Є. Музика у виставі / Євген Власов. – Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2001.
3. Думи мої : укр. нар. пісня / оброб. О. Мінківського // Грай, моя бандуро! / упоряд. О. Мінківський. – Київ, 1968. – С. 58 – 64.
4. Йшли корови із діброви : укр. нар. пісня / оброб. С. Баштана // Опришко М. Школа гри на бандурі / М. Опришко; заг. ред. А. Омельченко. – Київ, 1967. – С. 45 – 48.
5. Їхав козак за Дунай : укр. нар. пісня // Пед. репертуар бандуриста : вип. 1 / упоряд. та перекладення А. Омельченка. – Київ, 1967. – С. 41 – 43.
6. Козюренко Ю.І. Основи звукорежисури в театрі : навч. посіб. для театр. навч. закл. / Ю. І. Козюренко. – М. : Мистецтво, 1975. – 248 с.
7. Козюренко Ю.І. Музичне оформлення вистави / Ю. І. Козюренко. – М. : Рад. Росія, 1979.
8. Марголін Л.М. Музика в театральному видовищі / Л. М. Марголін. — М. : Рад. Росія, 1981.
9. Фількевич Г. Співдружність муз. театр-музика-кіно / Г. Фількевич. – К.: Віпол, 2005. – 76 с.
10. Шевченко Т.Г. Невольник // Шевченко Т.Г. Кобзар / Тарас Шевченко. – Київ, 1971. – С.225-241.

МАЗУН НАДІЯ РОМАНІВНА

(Теребовлянський коледж культури і мистецтв)

Мазун Надія Романівна народилася 20.07.1955 р. в с. Золотники Теребовлянського р-ну Тернопільської обл.

Закінчила філологічний факультет Дрогобицького державного педагогічного інституту ім. І.Франка (1978).

Працювала вчителем української мови та літератури у Струсівській середній загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів.

З 1982 року – викладач філологічних дисциплін Теребовлянського вищого училища культури (зараз коледж культури і мистецтв). Виконувала обов'язки куратора навчальної групи, 23 роки очолювала обласне методичне об'єднання викладачів української мови та літератури навчальних закладів І-ІІ рівнів акредитації Тернопільської області.

Неодноразово була членом акредитаційної комісії Міністерства освіти України, членом обласної атестаційної комісії викладачів навчальних закладів І-ІІ р. а., обласних конкурсів та олімпіад з української мови та літератури.